

μάρμαρο

μάρμαρο, το, ουσ. [<αρχ. μάρμαρον <μάρμαρος, ό>], το μάρμαρο. **1.** άντρας, ιδίως γυναίκα, που είναι ψυχρή στον έρωτα: «τι να πάω να κάνω μαζί της, απ' τη στιγμή που είναι σκέτο μάρμαρο!». **2.** (με κατηγορηματική χρήση) στητό, σκληρό, δυνατό: «έχει πολύ γυμνασμένο κορμί, που είναι σκέτο μάρμαρο || έχει ένα στήθος μάρμαρο»·

- άλλος πληρώνει το μάρμαρο, βλ. φρ. πληρώνω το μάρμαρο·

- έχει καρδιά (από) μάρμαρο ή η καρδιά του είναι από μάρμαρο, βλ. λ. καρδιά·

- μένω μάρμαρο, **α.** μένω ακίνητος από μεγάλη έκπληξη, μένω άναυδος, απολιθώνομαι από κάποιο έντονο συναίσθημα: «τον είδα τη στιγμή που έβαζε χέρι στο ταμείο κι έμεινα μάρμαρο, γιατί δεν το περίμενα απ' αυτόν τον άνθρωπο || έμεινα μάρμαρο μόλις τράβηξε ο άλλος το πιστόλι του!». Από την εικόνα του μαρμάρινου αγάλματος. **β.** κρατώ περήφανη στάση: «έκανε ένα σωρό προσπάθειες να με θίξει, αλλά έμεινα μάρμαρο μέχρι το τέλος». Από την εικόνα του μαρμάρινου αγάλματος· βλ. και φρ. μένω άγαλμα, λ. [άγαλμα](#)·

- πληρώνω το μάρμαρο, **α.** πληρώνω τη ζημιά χωρίς να είμαι ο υπαίτιος, πληρώνω κοροϊδίστικα: «έφαγαν, ήπιαν, χόρεψαν, δεν είχαν στο τέλος να πληρώσουν κι επειδή ήταν κι ο αδερφός μου σ' αυτή τη συντροφιά, πάω τώρα να πληρώσω το μάρμαρο». **β.** υφίσταμαι τις συνέπειες των πράξεων κάποιου ή κάποιων άλλων, χωρίς να έχω καμιά ανάμειξη: «δε θα πληρώνω το μάρμαρο για τις δικές σου λοβιτούρες». Από το ότι, όταν κάποιο άτομο σπάσει κάποιο μάρμαρο σε ένα σπίτι, τις πιο πολλές φορές, από ευγένεια, το πληρώνει ο ιδιοκτήτης. Συνών. πληρώνω τα γαμησιάτικα / πληρώνω τα κερατιάτικα / πληρώνω τα σπασμένα / πληρώνω τη νύφη·

- ποιος φταίει για το μάρμαρο, ποιος είναι ο υπαίτιος κάποιας ζημιάς ή κάποιας παράνομης πράξης: «η προκαταρκτική εξέταση που διέταξε ο ανακριτής, θα δείξει ποιος φταίει για το μάρμαρο»·

- στήθος μάρμαρο! βλ. λ. [στήθος](#)·

- τον αφήνω μάρμαρο, τον αφήνω άναυδο, κατάπληκτο, τον ακινητοποιώ από την μεγάλη έκπληξη, από το έντονο συναίσθημα που του προξενώ: «μόλις του 'δειξα το λαχείο που κέρδιζε τον πρώτο αριθμό, τον άφησα μάρμαρο || μας έκανε τον νταή, αλλά μόλις τράβηξα το μαχαίρι μου, τον άφησα μάρμαρο»· βλ. και φρ. τον αφήνω άγαλμα, λ. [άγαλμα](#)·